

כאשר עלה ברני מייסון לישראל, לפני שנה, מארצות הברית, עשה זאת במטרה לבוא אל המנוחה ואל הנחלה, להיות בחברת צודקת ושלחה. לא היה, משום כך, איש מופתע ממנו, כאשר גילה כי גם בחברה צודקת קיימת הפליה גזעית — בדיוק כמו בארץ אותה עזב.

ברני — 45, גבוה ונאה — קבע את מגוריו בסביון, פתח שם מיון וימפי. סביון היא שכונת וילות אקסלוסיבית, מהיקרות בישראל, שדיריה העשירים כמעט ללא יוצא-מהכלל אשכנזים. מסביבה מוקפת השכונה בשיכונים ושכונות של יוצאי עדות המזרח, שרובם מיעוטי יכולת והכנסה. לדי העשירים והעניים גם יחד החלו מבקרים בוויפי של ברני, מבלי שעות בצוותא.

נקיון גזע? הצרות החלו לפני שביר עיים: ב-20 לספטמבר קיבל ברני מכתב מיגאל קמחי, חבר ועד סביון, כי עליו

עודה מייסון

למרות הניסוחים המעודנים, הפלייה

לסגור את הויפי בעשר בערב. הנימוק הרשמי: מטעמי נקיון. במכתב לא הסבר מה הקשר בין נקיון לבין שעת הסגירה של העסק. עד אז, היה הויפי פתוח כל לילה עד לשעות הקטנות, ואיש לא התלונן על הנקיון או חוסר הנקיון.

הסיבה האמיתית למכתב, טוען ברני, היתה באמת נקיון — אבל מסוג אחר לגמרי: מסוג שברני לא האמין כי ימצא בישראל. לדעתו, היתה המטרה לנקות את המיון שלו מילדי עדות המזרח. לדבריו, נפגש עימו יגאל קמחי, ימים מספר לפני כן, והסביר לו כי הוועד מעוניין שהמיון יסגר בלילות שבת, משום שאז באים לשם לדים מיהודים וערבים, ותושבי סביון אינם מעוניינים כלל במגע הדוק בינם לבין ילדיהם.

כאשר סירב ברני מייסון, הגיע המכתב האמור.

„אני מוכן ליהרג.“ ברני מייסון נועם כולו: „אינני מוכן להיות שותף לפליה גזעית כאן.“ אמר לכתב העולם הזה: „אולם ביתי איננו חייב לסגור את המיון בלילות. אינני יכול להיכנס לצרות עם הוועד.“

ואכן, נראה שהוועד נחוש בהחלטותו לשמור על הנקיון בסביון. מלבד חברה אחת, שולה ברורי, שהתנגדה להחלטה, מצודים בה השאר בתוקף. הגיב יור הוועד, עורך הדין אברהם מקליס: „אל נשלה את עצמו. מכונת המיחשק הנמצאת בוויפי איננה לרוחם של רבים מההורים בסביון. זהו משחק שנועד רק לילדים חסרי-ביטחון עצמי. לילדים שלנו יש כדורגל וכדורעף וכדורסל, ואנו משלמים למאמנים, ואיננו מעוניינים שישחקו במכונית מיחשק.“

„אבל אין כל כוונה להפרידה בין הילדים שלנו לילדים שלהם. הנה, הם לומדים גם בתיכון בצוותא. אני עצמי מלבסי, ומוכן ליהרג ולא להרשות שתהיה הפליה גז-

בגין
רוצה

רפאל
מקווה

עזר
דוחף

אבל גולדה מתנגדת:

„בחירות בקרוב? — חלילה!“

רבים בישראל היו רוצים שהבחירות לכנסת הבאה יוקדמו. שעל רקע ה' הכרעות הגדולות על שלום ונסיגה תבוא הממשלה אל הבחור, תציג בפניו את ה' החלטות שהיא מציעה לקבלן — ותבקש את תחתידעתו.

כלומר: לא בחירות רגילות, על מיכולת הבעיות הרגילות של המדינה, כי אם בחירות מיוחדות, על נושא מרכזי אחד. מעין מישאל-עם יוצא-מהכלל.

גח"ל, למשל, מייחלת לבחירות כאלה. מנחם בגין משוכנע, כי על רקע זה של נסיגה מהשטחים יעלה בידו לגייס חלק גדול מאוד של הבוחרים. אם יצטרפו אליו עוד מפלגות או אישים, ייתכן — כך הוא סבור — שיעלה בידו בפעם הראשונה ליזכות ברוב בכנסת ולהרכיב את הממשלה הבאה.

מנהיג אחר של גח"ל, עזר וייצמן, פועל בשיטתיות ליצירת מצב שיחייב בחירות חד-

גח"ל מצפה
לרוב בכנסת

שות בהקדם. במישור הרעיוני — סבור וייצמן כי אסור לקבל את תוכנית הנסיגה ועל כן יש להחליף את הממשלה ואת הרכב הכנסת כולה. במישור האישי, יש הרומזים כי בהיותו עכשיו פוליטיקאי מקצועי עליו להיות לפחות חבר-כנסת כדי ש' מעמדו לא יהיה משונה כפי שהוא מאז חזל להיות שר. בבחירות חדשות יוצב ב' חדאי במקום בטוח למדי ברשימת חרות לכנסת.

גם במפד"ל יש המייחלים לפירוק ה' ממשלה הנוכחית ולעריכת בחירות מוקדמות. יצחק רפאל, למשל, אינו מסתיר את תיקוחתו שהדבר יקרה. אולי מפני שהוא כועס על גולדה מאיר, שהטילה ויטו על צירופו לממשלה. אולי מתוך תקווה, ש' בבחירות חדשות ייטפו הקלפים המפלגתיים ותיפתח סוף-סוף הדרך בפניו אל שולחן הממשלה.

ולא רק הוא. יש בסיעת המפד"ל ב' כנסת רוב המתנגד לתוכנית רוג'רס, או לכל רעיון של נסיגה תמורת שלום. ח"כים אלה מאיימים בגלוי להצביע נגד הממשלה, כאשר יגיע הרגע המכריע. פירוש הדבר: פירוק הקואליציה, ואולי גם עריכת בחירות חדשות.

יש הרומזים, כי גם משה דיין שוקל אפשרות של בחירות מוקדמות ואז נשאלת השאלה: האם יתייצב לבחירות אלה בתור מע"י או מחוצה לה? בראש מחנה המתנגדים להסדר-שלום, או בראש המערך?

אם יפרוש, בודאי יטול מידי מנחם בגין את דגל ההתנגדות לנסיגה.

אבל אם יישאר בתוך מע"י, והבחירות ייערכו על שאלת השלום והנסיגה, יצטרך המערך להציבו בראש רשימתו — ואוסר מסית כמועמד לראשות-הממשלה. כי אז,

לפי חשבון זה, יהיה דרוש מנהיג שיכול להתמודד בהצלחה עם מנחם בגין.

צד כאן רשימת המעוניינים — או ה' עלולים להיות מעוניינים — בבחירות מוקדמות. מה עם המתנגדים להן?

לא כדאי כמעט לדבר על הגורמים ה' קטנים. כדאי לדבר על המתנגדת העיקרית — גולדה מאיר.

כאשר הועלתה שאלה זו, הגיבה ראש הממשלה: „בבחירות מוקדמות? חס וחלילה!“ שיקוליה ברורים:

כותה של מע"י הוא בשלטונה בחיי ה' יומיום של האזרח: תעסוקה, גיובים, מ' גנון ההסתדרות והממשלה. בחירות מיוחדות, על נושא השלום, יטלו ממנה את ה' תירון המאסיבי הזה, כאשר האזרח יתבקש להתייחס רק לשאלה המסויימת הזאת של הנסיגה. יהיו אלה בחירות של הסתה, דמאגוגיה וליבוניזציה. כלומר: בחירות ש'

עליה יש הבעיות משלה. מפריע למנוחתה. הגיב קמחי, ה' איש שהוציא את המכתב: „הויפי הזה נהפך, בערבי שישי, למוקד של אנשי הסביבה. הדבר מפריע למנוחה שלנו, לכן נתתי הוראה לסגור את המיון.“

ההגיון, המישמעת המפלגתית-מגנונית, לא יתפסו לגביהן, באותה מידה שהם תופסים לגבי בחירות רגילות. עריכת בחירות מוקדמות גם תחייב את

איפה עומד
משה דיין?

מפלגתה של גולדה לשקול מחדש את שא' לת המנהיגות. על רקע בסחוני, ייתכן ש' למשה דיין יהיה יתרון. את התנגדותה להקדמת הבחירות הבהירה בפני חוג מקורביה, ובראשם יגאל אלון ופינחס ספיר. היא הבהירה להם עוד משה' הו: שאין בדעתה לקיים את ועידת המפלגה בנובמבר, כמתוכנן.

אמנם עושה מזכיר מע"י לובה אליאב את כל ההכנות, ומתאמץ בהרצאות כדי שהוועידה תתקיים במועד שנקבע. הוא עסוק בחלוקת כרטיסי-חבר, במיפקדים ו' בבכירות אירגון. אבל אפשר לומר בבטחון כמעט מוחלט, שהוועידה תיחנה.

כי בהעדרה זו לא יהיה מנוס מעריכת דיון מדיני נוקב סביב העמדות של אנשי הצמרת, כדי לקבוע את הקו שינחה את ה' ממשלה. גולדה אינה מעוניינת בוויכוח זה ובעימות בין תפיסותיהם של המחנות ה' שונים. בדיוק כשם שאינה מעוניינת שנושא זה ישמש חומר למערכת בחירות.

על כן יש להניח, כי ועידת המפלגה תידחה — אולי יותר מפעם אחת — עד למועד סמוך לבחירות לכנסת השמינית, ש' יתקיימו פחות או יותר במועד. ובינתיים תנהל הממשלה את ענייני ה'

איר מתהמקים
מדיון מדיני?

מדינה, תחליט לבדה על תוכנית רוג'רס או על כל תוכנית אחרת וכאשר תגיע לכלל החלטה — תבצעה. בדיוק כשם שדויד בן-גוריון הורה לצה"ל לסגת מסיני ב-1957, מבלי שיעלה על דעת איש שיש צורך בבחירות מיוחדות.

אומר ברני: „היה ברור מדבריו של קמחי כי התכוון לילדי יהודי, שהם בני עדות המזרח ברובם. כל חיי חייתי בארצות הברית וראיתי מה זה גיוענות שם. לא תיארת לי שמוצאו של אדם יהיה חשוב — דווקא בישראל.“